

разів на тиждень (можлива токсична дія заліза, яке не зв'язалося із білком після повного насичення трансферином). Краще (особливо при алергії в анамнезі) підвищувати разову дозу з 25 до 100 мг (щоденно або через кожні декілька днів) до досягнення сумарної розрахункової дози. Внутрішньовенно препарат вводять зі швидкістю, що не перевищує 20 – 50 мг/хвилину (тобто протягом 3 – 5, а краще 8 – 10 хвилин, і тільки в умовах стаціонару). Категорично заборонено внутрішньовенне введення препаратів, які призначені для внутрішньом'язових ін'єкцій.

Наведені матеріали слугують завданням зміцнення здоров'я населення.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ефимов А.С., Германюк Я.Л., Генес С.Г. // Сахарный диабет. – Київ: Здоров'я, 1983. – 224 с.
2. Клиническая фармакология: Учеб. / Под ред. В.Г.Кукеса. – 3-е изд., перераб. и доп. – М. : ГЭОТАР-МЕД, 2004. – 944 с.
3. Мітохондріальний діабет. Пірвіноградний діабет. Цукровий діабет /За ред. проф. Я.І.Томашевського. -Львів: НТШ, 2003. -168 с.
4. Подорожний П.Г., Томашевский Я.И. Клиническая витаминология. – Київ: Здоров'я. – 1977. – 144 с.
5. Томашевський Я.І., Томашевська О.Я. Основи профілактичної діабетології. - Львів: НТШ, 1992. -128 с.

Т. Г. ТЮРІНА

ДО ПРОБЛЕМИ ФЕНОМЕНА ДУХОВНОСТІ ЛЮДИНИ.

В статті розкривається роль феномена духовності людини у вирішенні екологічних проблем, гуманізації, досконалості людського суспільства.

В статье раскрывается роль феномена духовности человека в разрешении экологических проблем, гуманизации, совершенствовании человеческого общества.

The article reveals the role of the human spiritual phenomenon in solving ecological problems, humanization and improvement of the human society.

На думку відомих мислителів минулого і сучасності / Г. Сковороди, Шрі Ауробіндо Гхоша, Р. Штайнера, О. і М. Реріхів, С. Франка, В. Полякова, Т.і В. Тихоплав, А. Дмитрієва, Г. Дульнева, Г. Грабового, В.Ульшина, Г. Шевченко, М. Євтуха, О. Марусенко та ін. / існує діалектична залежність між рівнем розвитку духовності людини та ступенем досконалості людського суспільства, навколишнього світу, оскільки, як стверджують сучасні вчені, в однаковій мірі як людина своєю енергетикою формує довкілля, так і, в свою чергу, оточуюча реальність формує умови для перетворення, преображення людини та її поступового переходу на якісно новий рівень.

Згідно основних положень нової наукової парадигми на характер планетарних процесів впливають не тільки дії людини, але й сукупне енергетичне поле людства / його емоції, почуття, думки/, яке може виступати у ролі гармонізатора чи дисгармонізатора простору.

Сучасні вчені доводять, що існує тісний взаємозв'язок, взаємозалежність встановлення рівноваги у світі, гармонізації стосунків у суспільстві, подолання екологічної кризи і, врешті – решт, виживання, збереження людства як виду, його подальшої еволюції від наявності у землян морально-духовної основи, усвідомленого сталого морально-духовного самовдосконалення.

Ще С. Франк у своїй праці „Духовні основи суспільства” показав, що суспільство людей - це не просто явище матеріального світу, але одночасно і явище світу духовного, і що морально здоровим суспільство може бути тільки тоді, коли воно має духовний субстрат. Аналогічно і сучасні дослідники розглядають людське суспільство перед усім як єдність, але не стільки біологічного виду, скільки на енергетичній, духовній основі.

З початку третього тисячоліття людство вступило у нову епоху свого розвитку і майбутність землян, майбутність НОМО sapiens як біологічного виду у вирішальному ступені залежить від того, наскільки глибоко ми зможемо усвідомити необхідність формування морально-духовного стрижня як у кожної окремої людини, так і відповідно в усього людства. Наявність морально-духовної основи - необхідна умова подальшого розвитку всього людського роду. Відсутність же духовного стрижня, ігнорування моральних принципів можуть виявитися фатальними для земного суспільства.

Сучасні вчені доводять, що наша планета це - живий енергонасичений організм, високоорганізована система і що Земля за своїм рівнем розвитку у духовній ієрархії Всесвіту займає положення набагато вище, ніж людина [7 С.27].

Про розумність Землі писали у своїх працях В. Вернадський, О. Реріх, М. Тимофеев – Ресовський, К. Ціолковський, а серед сучасних вчених – В. Казначеев, І. Яницький та ін.. Вони розглядають людство як невід'ємну складову планети, яка біологічно повинна функціонувати за законами материнського організму.

Із врахуванням новітніх наукових даних, біосфера Землі – само- організуюча система , яка повинна підтримувати на відповідному рівні певний екологічний баланс між усіма своїми компонентами. Невід'ємною складовою біосфери Землі, як вже підкреслювалося раніше, є людство, яке своєю негативною енергетикою вносить у діяльність біосфери дисбаланс, порушуючи гармонію і являє собою реальну загрозу, небезпеку для планети.

На думку окремих сучасних вчених (Г. Шевченко, В. Ульшина, А. Дмитрієва, В. і Т. Тихоплав, Г. Дульнева, О. Марусенко та ін.) не останню роль у появі земних катаклізмів відіграє інтегральна негативна енергія людства, низький рівень свідомості та духовності землян.

Як вже підкреслювалося раніше, кожна людина за своєю суттю є носієм позитивної (світлоносної, творчої) енергії чи, навпаки, темної, деструктивної, яка руйнівним чином впливає на довкілля. Особливо це стосується і інтегральної енергії людства: викид колективної негативної енергії провокує різного роду земні катаклізми.

У дослідженнях останніх років вказується, що природні катаклізми: землетруси, повені, урагани, озонові діри викликані саме людиною, негативним колективним мисленням людства, низьким рівнем свідомості та духовності, тобто негативним енергетичним впливом землян на Живий Організм Планети , що відповідно призводить до порушення екологічного балансу Землі

Проблема взаємозалежності, взаємообумовленості екологічного стану планети, гармонізації суспільного життя, можливості виживання та подальшої еволюції людини і людства від морально-духовного стану землян, повернення до пріоритетних духовних цінностей, розкриваються у дослідженнях Г. Дульнева, Т. і В. Тихоплав, А. Акімова, Г. Шипова, Г. Грабового, А. Дмитрієва, Г. Шевченко, В. Ульшина, О. Марусенко та ін.

За словами В. Ульшина, головною причиною більшості природних катастроф на Землі є негармонізована інтегральна планетарна свідомість людства. Він підкреслює, що людський фактор / низький рівень свідомості / стає першопричиною катастрофічного перебігу процесу змін на планеті. Як стверджує вчений, небезпеці самознищення людства можна запобігти тільки за умови духовного перетворення суспільства, зміни життєвих настанов, переведення їх на духовні цінності [6,с. 14-15]

Отже, як стверджують сучасні вчені, людина – це активний фактор суспільства, природи, Всесвіту, яка енергетично позитивно чи деструктивно впливає на довкілля.

Людина й усе, що її оточує - це енергетичні частки єдиного цілого – .Всесвіту. На думку багатьох мислителів саме людина - це унікальне творіння Всесвіту, вона є не просто мікроскопічна частинка безмежного Космосу, за своєю структурою вона йому подібна, це Всесвіт у мініатюрі, його мікромодель Людська істота знаходиться у сталій енергетичній взаємодії із макрокосмом, живе і розвивається під впливом Всесвіту та його законів.

В останні роки глибокому перегляду і переосмисленню у наукових колах підлягає розуміння сутності феномена людської свідомості. Зокрема, стверджується думка як про творчі, так і руйнівні можливості впливу людської свідомості на навколишню дійсність. Так, наукою доведено, що людина - це біоенергетична система, яка постійно (не усвідомлюючи цього) обмінюється з довкіллям, суспільством, природою, Землею, Всесвітом почуттями, думками, які є енергетичними за своєю основою і несуть певний заряд енергії - інформації – позитивної чи негативної, яка, відповідно, впливає як на саму людину, так і навколишній світ. Але, на превеликий жаль, сучасна людина не бажає зрозуміти своєї відповідальності, усвідомити, що від її внутрішнього стану, його гармонії чи дисгармонії залежить збереження рівноваги на Землі, що саме через свій внутрішній світ вона активно впливає на зовнішній, формує його.

Останні десять років – це переломний етап у розвитку науки і зараз у наукових колах відбувається достатньо швидкий перегляд і переосмислення цінностей у сенсі розуміння оточуючого нас Світу, самої людини. Людство повертається до видіння Світу у його цілісності, неподільності фізичного і тонкого світів, до розуміння тонкого світу людини, усвідомлення його значимості для людського суспільства.

У наш час людство знаходиться на перехідному етапі свого розвитку. Людина підійшло до тієї межі, за якою вона мусить трансформуватися. Як вже підкреслювалося раніше, неможливо

покращити навколишній світ, не змінюючи, вдосконалюючи самої людини. Йдеться про необхідність почати зміни духовного / тонкого / світу людини, усвідомленого культивування її внутрішніх морально-духовних якостей. Землянам необхідно буде чи увійти у нову епоху духовної свідомості, намагаючись жити за духовними принципами, чи самознищитися.

На думку окремих вчених, людство підійшло до тієї стадії свого розвитку, коли воно здатне перейти на якісно новий рівень існування: духовний. Для цього необхідно виробити новий світогляд на духовній основі, який б більше відповідав духу третього тисячоліття.

Отже, зміна епох визначила актуальність проблеми морально-духовного стану людства, яке за своїм значенням може відіграти вирішальну роль у подальшому розвитку планети. Новітні наукові відкриття у області теоретичної і прикладної фізики кінця ХХ – початку ХХІ століть / теорія Г. Шипова – А. Акімова /, утворення на цій основі нової наукової парадигми, свідчить про пріоритет і ведучу роль духовних начал.

На думку провідних сучасних вчених у сьогоднішньому світі існує безліч глобальних проблем, що перешкоджають досягненню гармонії в зовнішньому світі й внутрішньому / у свідомості / кожного жителя планети. Їхнє подолання вважаються головними завданнями ХХІ століття: це повернення до духу й повернення до природи. Повернення до духу, до розуміння самого себе, до розумності у своїх діях – первинне завдання. [1 с. 93]

Вирішенню цієї проблеми, на наш погляд, буде сприяти розробка сучасної концепції людини в контексті нових підходів, що виходять за рамки традиційних, ортодоксальних поглядів на природу людської істоти, її свідомість й місця у Всесвіті.

Розгляд проблеми духовності особистості пов'язаний з розкриттям сутності людини: її глибинних зв'язків з Всесвітом, їх єдиноприродності, що мають єдине утворююче начало – Дух.

Сутність людини є надзвичайно складною і суперечливою, що пов'язано з короткою тривалістю земного життя людини / її фізичною смертністю /. Про це говориться у релігійних /індуїзм, буддизм, даосизм та ін. / та духовно – езотеричних філософських /теософія, Жива Етика та ін. \ вченнях, у працях філософів-космістів / Соловйов, Цюлковський, Лосський / тощо. Саме з короткою тривалістю земного людського існування вони пов'язували недосконалість, низький рівень свідомості, духовності людської істоти. Видатні мислителі минулого і сучасності / Платон, Піфагор, Авіценна, Оріген Олександрійський, Г. Кониський, П. Юркевич, Г. Гегель, К. Юнг, В. Войно – Ясенецький, С. Вівекананда, Шрі Ауробіндо Гхош, О. і К. Реріхи, С. Гроф, , Р. Моуді, А. Акімов, Г. Шипов, М. Чумарна, М. Щетінін, Т. Ярцева, В. Казначеев, П. Гареев, І. Волков, Є Мулдашев, А. Васильчук, Г. Шевченко та ін./ підкреслюють, що фізична природа людини не вичерпує сутності людської істоти, що людина за своєю структурою є набагато складнішою: цілісною особою, біосоціодуховним феноменом. Йдеться про те, що людина є синтезом духу, душі й тіла, тобто єдністю космічного, вічного, безсмертного / духу й душі / і смертного, земного / фізичного тіла / начал.

Без переосмислення концепції людини, нових підходів до її сутності, розуміння її триєдності і ролі духовного начала ми не зможемо сформуванати світогляд нової епохи, у якому пріоритетні позиції займуть духовні домінанти.

На думку багатьох мислителів людина це не тільки тілесна істота, це біоенергетична система, космічна істота, яка постійно розвивається.

Ще в минулому столітті відомий російський фізіолог І Сеченов говорив про те, що зрозуміти людину можна тільки в єдності її плоті, духу і природи, частиною якої вона є. І майбутнє науки лежить на шляху об'єднання цих трьох начал.[Цит. за 2]

Прийняття сучасною наукою триєдності, цілісності людської істоти буде сприяти розширенню свідомості, розумінню людиною своєї спроможності впливати на світ завдяки духовному началу, своєї здатності до осягнення нових рівнів і станів матерії.

Таким чином, формується нове розуміння структури людини: її цілісності, триєдності, де першоосовною є її духовний організм. При цьому особлива увага приділяється духовному розвитку як стрижню, основі цілісної людини.

Сучасна наука трактує духовний розвиток, духовний рух як сходження по вертикалі через олюднення людини, як безперервний процес самовдосконалення, самозростання людської істоти, поступове розкриття її духовного потенціалу, як вихід у духовні виміри, прорив до вищих цінностей, що і є сенсом життя людської особи. В центрі духовності знаходяться вищі моральні цінності, внутрішнім механізмом її розвитку - усвідомлене прагнення людини жити за Божими Заповідями, тому що саме Заповіді врегульовують духовне життя людини і суспільства.

Осмислення сутності проблеми феномена духовності, розкриття його змісту, потребує нових підходів до розуміння природи людини, нового типу синтезу усього комплексу знань про людську істоту.

На сучасному етапі розвитку наукової думки відбувається зближення позицій наукового, релігійного та духовно-езотеричного філософського напрямів. Психологи, педагоги, філософи, медики, біологи, фізики, кібернетики, богослови у сукупності здійснюють синтез природньонаукового, гуманітарного, релігійного та духовно-езотеричного знання про людину.

Розробка нового підходу до такого складного і до кінця непізнаного феномена яким є людина потребує узгодження, інтеграції новітніх досягнень сучасної науки, релігійних та древніх духовних знань щодо розуміння її структури.

Між науковими, релігійними та езотеричними підходами до феномена духовності не існує протиріч, вони взаємно доповнюють, збагачують одне одного, розкриваючи різні грані даної проблеми, що сприяє більш глибокому розумінню сутності природи людини.

Таким чином, „таємницю” феномена духовності людини можна розкрити, на наш погляд, лише шляхом комплексного, різнопланового аналізу, що ґрунтується на даних різних наук, релігійних, духовно-езотеричних знань. Такий синтетичний підхід до розуміння даної проблеми буде сприяти новому, більш глибокому цілісному баченню людської істоти у єдності її духу, душі й тіла

Проблема духовності є однією з найактуальніших у сучасному суспільстві, Все більше вчених доходять висновку, що основною передумовою виходу із екологічної, економічної, політичної, соціальної кризи є підняття рівня духовності нашого суспільства і людини. Саме ключем до виходу із світоглядної кризи вони вважають вирішення проблеми одухотворення людини і суспільства. На думку сучасних дослідників, суспільство немає права опускатися нижче критичного рівня духовності. Інакше відбудеться остаточна морально-духовна деградація людини і суспільства, повний занепад, що призведе, врешті-решт, і до самознищення.

Тому, як вважають науковці, саме ідея духовності, це та ідея, що може об'єднати, згуртувати український народ, стати національною ідеєю і спрямувати напрям розвитку українського суспільства.

Отже, на зламі тисячоліть особливо загострилися проблеми, пов'язані з духовністю особистості. І своєрідність сучасного етапу соціального розвитку – це повернення до Духу як джерела Любові, Добра, Милосердя. Істини, Пізнання.

Глобальні зміни, що відбулися за останнє десятиріччя в нашій державі, значно загострили проблему виховання духовності. Розуміння важливості рішення даного питання для нашого суспільства знайшло своє підтвердження у ряді державних постанов: ”В основних напрямках розвитку духовності, захисту моралі та формування здорового способу життя громадян України” /Наказ Президента України від 27 квітня 1999 року № 456/99 [3], де зазначається, що проблема духовності, духовного розвитку суспільства є однією із пріоритетних і вимагає самої широкої уваги з боку держави, першочергового дослідження і рішення.

А у Програмі діяльності Кабінету Міністрів „Назустріч людям” від 04. 02. 2005р.[5], підкреслюється, що людський розвиток, духовність, свобода, рівність, взаємна повага і толерантність, справедливість і добро – найвищі цінності нашої держави.

Отже, в останні роки на новому етапі розвитку знання відбувся сильний прорив, що стосується природничих наук, сфери пізнання духовного світу людини, дослідження глибинних пластів людської психіки, завдяки як новітнім експериментальним даним, так і узагальненню в езотеричній літературі світового досвіду, духовних надбань людства щодо розуміння феномена духовності людини.

Все більше дослідників органічно пов'язують взаємозалежність рівноваги у світі, ступеня досконалості людського суспільства від морально-духовного рівня людини. На цей феномен неодноразово вказували відомі мислителі як минулого, так і сучасності.

Зокрема, Г. С. Сковорода підкреслював залежність соціального прогресу суспільства від духовних проявів саморозвитку, самовдосконалення особистості. Він вважав, що уся виховна сила суспільства, відповідно, повинна бути спрямована на те, щоб розкрити духовну природу людини.

Аналогічно і представники західноєвропейської гуманістичної думки /- Р. Штайнер, А. Швейцар, М. Хайдеггер, Е. Фром та ін./ підкреслювали значення внутрішнього духовного життя людини у визначенні спрямованості розвитку людства і суспільства.

А відомий сучасний вітчизняний вчений І. Підласий, як би підсумовуюче усе викладене раніше, пише: ”Світ гине, тому що став бездуховним. Сучасна духовна криза найглибша,

найстрашніша, бо це криза першого порядку. Негаразди економічні, навіть екологічні можна ще якось здолати, якщо опертися на духовність. Без духовності порятунку немає. Вихід з кризового стану суспільства - духовне оновлення, духовне відродження, мета якого - повернення до споконвічних основ людського існування. ... духовність є понад усім, вона в основі людського життя [4, с. 3]

Теоретично визнаючи духовну основу людини, сучасна наука ще не в стані науково пояснити і обґрунтувати багато явищ, щодо розуміння феномена духовності. Ця проблема ще не дістала належної розробки у науковій літературі. Сучасна психолого-педагогічна наука гостро відчуває потребу в оновленні наукової бази: обґрунтуванні нового підходу до людини як біосоціодуховного феномена; психолого-педагогічному аналізі сутності понять „дух”, „душа” й „тіло,” як складових цілісної людини, біосоціодуховного феномена; у визначенні та теоретичному обґрунтуванні змісту, шляхів та чинників духовного формування особистості тощо.

Не менш важливі завдання, що стоять перед сучасною психолого-педагогічною наукою це - наукове осягнення психологічної сутності духовності, психолого-педагогічне осмислення місця людського духу в цілісній системі світу, розробка психолого-педагогічних шляхів привнесення духовного первеню в свідомість людини та суспільства, формування еволюційно духовно орієнтованої особистості

Отже, у світлі нових підходів до людини перевага у вихованні підростаючого покоління повинна надаватися душевно-духовному формуванню особистості, що буде сприяти гармонії співіснування у цілісній системі: Людина – Природа – Всесвіт.

ЛІТЕРАТУРА

1. Євтух Н. Б., Шевченко Г. П., Рамазанов С. К. Динамика развития духовно-культурных ценностей страны в условиях глобализации: синергетический анализ // Духовність особистості: методологія, теорія і практика.- Зб. наук. праць /Гол. ред. :Г. П. Шевченко – Вип. 4/10. – Луганськ: Вид-во Східноукр. нац. ун-ту ім. В. Даля. 2005. С. 93-96.

2. Моисеев Н. И. Человек и ноосфера. – Молодая гвардия, 1990. – 351с.

3. Основні напрямки розвитку духовності, захисту моралі та формування здорового способу життя громадян України. Указ Президента України від 27 квітня 1999 року №456 / 99.

4. Підласий І. Повернення душі // Духовність особистості: методологія, теорія і практика. Зб. наук. праць /Гол. ред. Г. П. Шевченко – Вип. 3. – Луганськ: Вид-во Східноукр. нац. ун-ту ім. В. Даля. 2004. – №3. с. 3.

5. Програма діяльності Кабінету Міністрів „Назустріч людям” / Програму затверджено Постановою КМ № 115 / 115 -2005-п / від 04.02.2005 /, /Програму схвалено Постановою ВР № 2426 – 1V / 2426 – 15 / від 04.02.2005 /.

6. Ульшин В. А. Виховання духовності - глобальна проблема людства // Директор школи, ліцею, гімназії. – 2004. № 5. – С. 14 – 20.

7. Яницкий И. Н. Физика и религия. – Изд-во русского физического общества . «Общественная польза». 1995. – 65с.

Л.Т.ШЕВЧУК

ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ МОЛОДІ

Розглядаються проблеми формування здорового способу життя молоді в сучасній Україні, окреслюються шляхи їх подолання.

Рассматриваются проблемы формирования здорового образа жизни молодежи в современной Украине, очерчиваются пути их преодоления.

The problems of forming of healthy way of life of young people are examined in modern Ukraine, the ways of their overcoming are outlined.

Актуальність теми даної статті визначається тим, що саме від здорового способу життя молоді залежить:

- ефективність, практично, усіх видів діяльності в суспільстві в найближчій перспективі;
- збереження генофонду народу, його традицій, знань і цінностей;
- політична, економічна й соціальна безпека країни.